

AVONTUREN

De vereniging Fortuna viert het 15-jarig bestaan op zaterdag 25 januari met enkele kloksimultaans tegen Johan van Mil en Erika Sziva. Johan van Mil is Internationaal Meester. Hij is reeds driemaal snelschaakkampioen van Nederland. Erika Sziva is Internationaal Damesmeester en drievoudig dameskampioen van Nederland (1992, 1994 en 1996).

Om 10.30 uur is de eerste ronde van de kloksimultaan. Beide simultaangevers zullen ieder tegen vijftien personen een kloksimultaan van een uur geven. Om 14.30 uur begint de tweede ronde van de kloksimultaan. De spelers zullen dan wisselen van simultaangever. De leden van Fortuna worden in twee groepen verdeeld, waardoor ze vóór de pauze tegen de ene en daarna tegen de andere simultaangever schaken. Het evenement vindt plaats in zaal het Plenkhoes, Bachstraat 2 te Geleen.

Erika Sziva (29) en Johan van Mil (37) hebben in de Nederlandse schaakwereld ook bekendheid met de nodige nevenactiviteiten. Van Mil is eindredakteur van het tijdschrift Schaaknieuws dat om de twee weken verschijnt. Sziva is bij dat blad redaktiemedewerkster. Ze zijn beiden eigenaar van het schaakboekenverzendshuis De Beste Zet in Eindhoven. Sziva kwam vijf jaar geleden naar Nederland. Ze kwam vanuit Hongarije, waar ze er al in was geslaagd om vier maal nationaal dameskampioen te worden. Ze heeft zich ten doel gesteld de grootmeestertitel te behalen. Tot dusver slaagde ze daar net niet in. Ze miste de grootmeesternorm al een keer of tien op een half punt. Erika Sziva leerde op haar vijfde schaken van haar moeder. Ze is een

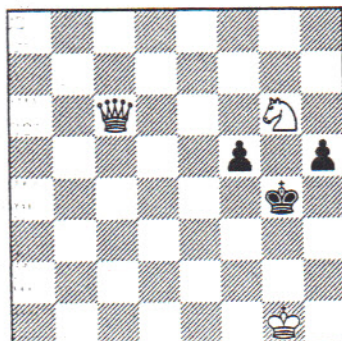

DIAGRAM 1

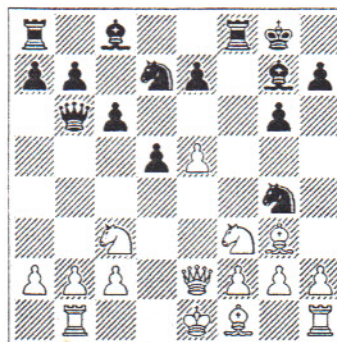

DIAGRAM 2

kleurrijk figuur. Onlangs zei ze in een interview met Schaaknieuws dat het gewone leven haar niet trekt en dat ze al haar hele leven probeert anders te zijn dan anderen. „Ik heb die spanning nodig, dat geeft een kick.“ Ze doet daarom ook graag aan buitengewone vormen van sport als wildwatervaren, canyoning en is ze van plan te gaan parachutespringen. „Het gewone leven is mij te saai“. Zoekt ze in het dagelijkse leven graag avonturen en uitdagingen, ook in een partij zoekt ze graag het avontuur. Ze houdt er van om puur op intuïtie een gewaagd stukoffer te spelen. Over vrouwenschaak heeft ze een duidelijke mening. Vrouwen kunnen wel degelijk goed schaken. Dat bewijst Judith Polgar die tot de wereldtop bij de mannen is doorgedrongen. „Het vrouwenschaak heeft recht op meer erkenning“, vindt ze. Hier een partij van Sziva uit het NK tegen Mariska de Mie.

De Mie-Sziva

1. e4 g6 2. d4 Lg7 3. Le3 c6 4. Pc3 d5 5. Dd2 Pf6 6. e5 Pg4 7. Lf4 f6 8. Pf3 fxe5 9. dxe5 Pd7 10. De2 Db6 11. Tb1 0-0 12. Lg3 (ZIE DIAGRAM 2) Pdx5! 13. Pxe5 Lxe5 14. f3 Lxc3 15. bxc3 Dxb1 16. Kd2 Lf5 17. fxg4 Dxc2 18. Ke1 Dxc3 19. Dd2 Dxd2 20. Kxd2 Lxg4 (0-1)

Op lager niveau wordt ook leuk geschaakt. Hier een partij uit de eerste klasse van de Limburgse competitie tussen Mike Meerts (Caïssa Geleen II) en Pascal Starmans (Hoensbroek II).

Meerts-Starmans

1. Pf3 Pf6 2. g3 d6 3. Lg2 c6 4. 0-0 Pbd7 5. d4 Dc7 6. c4 e5 7. e3 Le7 8. Pc3 0-0 9. Te1 Tb8 10. d5 a5 11. b3 Pc5 12. La3 Lg4 13. Lxc5 dxc5 14. e4 Ld6 15. Dd3 Tfe8 16. h3 Lh5 17. Ph4 Lg6 18. Tf1 Tbd8 19. De3 h6 20. f4 exf4 21. gxf4 Ph5 22. Pxd6 fxg6 23. e5 Dc8 24. Dd3 Lxe5 25. fxe5 Txe5 26. Dxd6 Kh8 27. h4 Dd7 28. Le4 Pf6 29. Kh2 cxd5 30. cxd5 Pxe4 31. Tf7 (ZIE DIAGRAM 3) (1-0)

Oplossing vorige week (Geert Hovens). De stelling was: wit: Kf4, Db5, Tc6, Te8, Lb2, Lg8, Pb8, pionnen b3, c4, d7, e3 en g5. Zwart: Ke6, De7, Tf7, Pb7, Pf5, pionnen b6, c5, d6, g6 en g7. De sleutelzet is Lf6 (verhindert een eventueel af-trekschaak). Bekijk u maar 'ns even de volgende varianten:

1..... gxf6 2. Txd6+ Pxd6 3. d8P+ Pxd8 4. Dd7 mat

1..... gxf6 2. Txd6+ Kxd6 3. Dc6 mat

1..... Pd8 2. Txd6+ Pxd6 3. Txe7 mat

1..... Pd8 2. Txd6+ Kxd6 3. Dxb6+ Pc6 4. Dxc6 mat

Op een andere paardzet volgt meteen mat door d8P of Txe7.

De door alle teamleden van SV Leudal ingeleverde variant (na 1.... Pd8 2. Pa6 faalt op gxf6 3. Pc7+ Kxd7 en de koning heeft een vluchtveld op c8)

Probleem van de week: wit geeft mat in één zet (ZIE DIAGRAM 1).

De oplossing volgt volgende week.

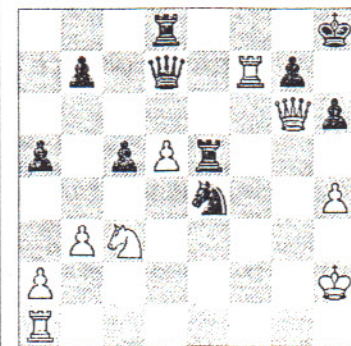

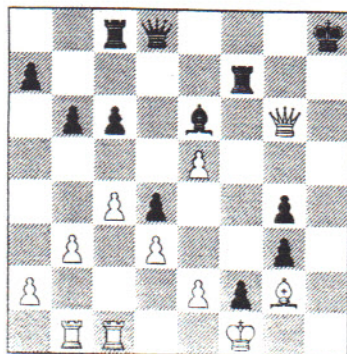
DIAGRAM 3

TRIO

De Brit Khia Rasmussen kwam enkele weken geleden in het nieuws met een vinding: een schaakspel voor drie personen. Toen hij elf jaar geleden als gevolg van zware sneeuwval in Schotland met twee andere schaakspelers zat opgesloten, is dat idee opgekomen. Een onderneming in Brighton neemt het spel binnenkort in productie. De Brit heeft er niet minder dan elf jaar aan gewerkt. Er is 116.000 gulden aan besteed. Het bord telt 96 velden. Drie partijen kunnen tegelijk op hetzelfde bord met elkaar schaken. De een speelt met zwart, de ander met wit en de derde met rood. Met het gebruikelijke aantal van zestien schaakstukken moet iedere speler proberen zijn tegenstanders mat te zetten. Het idee van een schaakspel voor drie personen is niet helemaal nieuw. In 1722 zou ene kapitein Philip Marinelli al met een soortgelijk spel zijn gekomen. Na het bekend worden van het nieuws over de vinding van de Brit heeft de Eindhovenenaar Leo Damstra zich gemeld. Niks nieuws, die zogenaamde nieuwigheid van die Brit, zegt hij. Damstra (51) heeft het spel namelijk al achttien jaar. In een interview in het Eindhovens Dagblad zei Damstra: „Ik was heel verbaasd toen ik het bericht over het 'nieuwe' spel in de krant zag staan. Mijn zus belde zelfs op en zei: maar dat heb jij toch al jaren in de kast liggen?” In een uitzending van Sonja Barend in 1978 werd schaker Tim Krabbé

DIAGRAM 1

SCHAKEN
Door Frank Clevers

samen met twee anderen gevraagd het schaakspel voor drie personen tijdens het programma te spelen. Damstra zag dat toen op televisie. Hij zegt: „Ik verzamel mooie schaakspelen en wilde dat exemplaar meteen hebben. Bij de Vara hebben ze me toen het adres van de firma Pimpel in Ridderkerk gegeven. Een week later had ik het spel voor ongeveer 50 gulden in huis.”

Het trio-chess van de Eindhovenenaar telt evenals het spel van de Brit 96 vakken. Alleen is zijn spel niet samengesteld uit drie convergerende vijfhoeken maar zijn de hoeken afgerond. Daardoor lopen de velden in schuine banen over het bord. Zijn stukken zijn wit, zwart en oranje. Voor het spel zijn de gewone regels van toepassing. „Het is niet zeker dat de beste speler wint omdat je eigenlijk met zijn tweeën tegen één speelt. Je zoekt vantevoren de zwakste tegenstander uit en die probeer je te pakken. Dat valt soms tegen, want terwijl jij iemand aanvalt kan de ander jou snel mat zetten”, aldus Damstra in het interview. Een ander verschil met het door de Brit ontwikkelde spel is het midden van het bord. Daar lopen de vakjes in het midden gewoon door. Bij de versie uit 1978 ligt er een zwart vak met daarin de naam trio-chess dat niet meetelt in het spel. Een nadeel van trio-chess is alleen dat je goed kunt schaken en toch kunt verliezen. Alhoewel dat natuurlijk ook wel als een voordeel gezien kan worden! (foto Kees Martens)

Martin Vinck (13) uit Venlo is tijdens de kerstvakantie Limburgs kampioen geworden in zijn leeftijdsgroep. Martin leerde al schaken van zijn broer Bart toen hij zes jaar was. Zijn moeder schaakt ook en is ook lid van de Venlose schaakvereniging. Martin's eerste vereniging

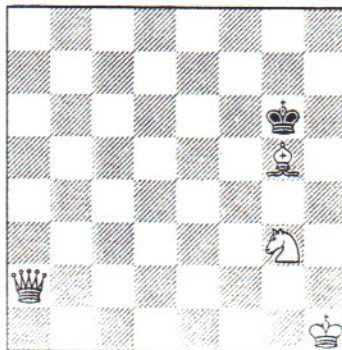
was Mierlo, wat een echt schaakdorp is met een zeer grote jeugdafdeling en jaarlijks het grootste jeugdtoernooi van Nederland. Martin woont sinds drie jaar in Venlo. Hier een partij van hem uit de zevende ronde van de Limburgse kampioenschappen tegen clubgenoot Chris Müris. Op het eind kwamen ze allebei in tijdnood. Ze hadden nog maar een paar minuten op de klok toen ze besloten tot remise. Chris Müris-Martin Vinck
1. c4 e5 2. Pc3 Pf6 3. d3 d6 4. g3 Le7 5. Lg2 c6 6. Pf3 Le6 7. b3 0-0 8. 0-0 Pbd7 9. Tb1 Tc8 10. Pd2 d5 11. Dc2 d4 12. Pce4 Pxe4 13. Pxe4 f5 14. Pd2 Pf6 15. f4 Pg4 16. Pf3 e4 17. Pe1 e3 18. Pf3 h6 19. Lb2 Lf6 20. La3 Tf7 21. Db2 b6 22. Tfc1 Pf2 23. Lb4 g5 24. Le1 g4 25. Pe5 Lxe5 26. fxe5 f4 27. Lxf2 exf2+ 28. Kf1 fxg3 29. hxg3 h5 30. Dd2 h4 31. Dh6 hxg3 32. Dg6+ Kh8 (eindstelling ZIE DIAGRAM 1).

Programma: donderdag 19.30 uur snelschaaktoernooi in wijkgebouw 't Ostenriekske, Noordsingel 75, Horst. Speeltempo: 7 minuten per persoon per partij. Zaterdag 10.30 uur toernooi voor vijftigplussers in multifunctioneel centrum Gebroek, Prinsenstraat 10, Hoensbroek. Speeltempo 1 uur p.p.p.p.

Oplossing vorige week: Dg2.

Probleem van de week: wit geeft mat in een zet (ZIE DIAGRAM 2).

DIAGRAM 2

FISCHER

Schaken kan op meerdere manieren. Zo kan, zoals vorige week hier beschreven, trio-chess gespeeld worden, waarbij drie partijen aan een afwijkend bord met elkaar schaken. Een andere vorm is het zogenaamde RandomChess. Het zal wel nooit duidelijk worden wie hiermee het eerst op de proppen is gekomen. Het zou grootmeester David Bronstein zijn geweest die al in de jaren vijftig met dit idee zou zijn gekomen, wat inhoudt dat geloot wordt om de stand van de stukken in de beginstelling op de eerste en de achtste rij. Het legendarische genie Robert J. (Bobby) Fischer heeft onlangs in Buenos Aires deze manier van schaken met de nodige tamtam gepresenteerd en zegt dat het zijn idee is. De wereldkampioen van zo'n 25 jaar geleden verblijft tegenwoordig bij een vriend in de Hongaarse hoofdstad Boedapest en laat nauwelijks nog iets van zich horen. Maar om 'zijn' vorm te presenteren, wilde hij zich wel even laten zien. Fischer noemt deze vorm van schaken Fischer-random Chess. Onlangs speelden David Bronstein en de oud-Nederlandse kampioen Rudy Douven (overigens van origine een Limburger) zo'n partij met de afwijkende regels. De zwarte opstelling was het spiegelbeeld van de witte. Afsproken werd dat elke speler in ieder geval over twee lopers van ongelijke kleur zou moeten beschikken en dat de koning in ieder geval ergens tussen de twee torens in zou moeten staan. Er werd gespeeld met een bedenktijd van een uur en 45 minuten voor de eerste veertig zetten, gevolgd door een kwartier voor de rest van de partij.

DIAGRAM 1

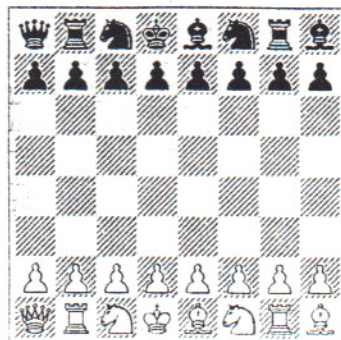
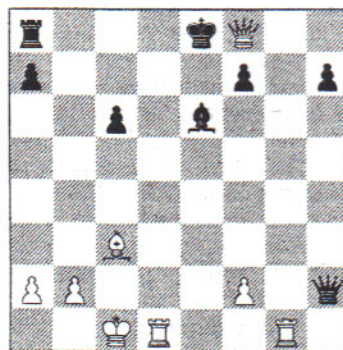

DIAGRAM 2

Het is wel even wennen, zo'n vreemde beginstelling (ZIE DIAGRAM 1). De partij verliep als volgt.

Bronstein-Douven
1. d4 d5 2. Pd3 Pd6 3. g3 e6 4. Lb4 a5 5. Lxd6 cxd6 6. a4 Da6 7. Pd2 Pd7 8. b3 Pf6 9. c4 Ld7 10. e3 0-0 11. Ke2 g6 12. Tgc1 Tfe8 13. Da3 e5 14. dxe5 dxe5 15. b4 e4 16. Pc5 Lg4 17. Ke1 Dd6 18. cxd5 Dxd5 19. bxa5 Dh5 20. h4 Lf5 21. Pxb7 Dg4 22. Lg2 Ph5 23. Pf1 Le6 24. a6 Le5 25. Ph2 Df5 26. Pd6 Lxd6 27. Dxd6 Da5 28. Kf1 Txb1 29. Txb1 Td8 30. Tb8 Lc8 31. Txc8 Txc8 32. Lxe4 Dxa4 33. Lb7 Tc2 34. Db8 Kg7 35. a7 Pxd3 36. Kg2 Pf5 37. a8D Pxe3 38. Kf3 Txf2 39. Kxf2 Pd1 40. Kg3 Db3 41. Lf3 (1-0)

Oscar Lemmers uit Venray was goed op dreef in het Nieuwjaarstoernooi van 't Pionneke in Roermond. Dit toernooi was ditmaal vernoemd naar Frans Crijns die al vijftig jaar bestuurslid van de club is met als taak commissaris van materiaal. Er deden drie oud-Limburgse kampioenen mee. Juist zij eindigden op de eerste drie plaatsen: Oscar Lemmers won met de score van zeven uit zeven, vóór Gaston Dörenberg uit Schinnen en Ger Janssen uit Roermond. In de tweede groep was opvallend hoe goed Joost Heltzel zich nestelde tussen een aantal gevestigde namen. Joost

bleef ongeslagen met vijf remises en twee winstpartijen.

De nieuwste wereldranglijst van de FIDE is verschenen. De top twintig: Kasparov 2795, Anand 2765, Karpov 2760, Kramnik 2740, Ivantsjoev 2740, Topalov 2725, Kamsky 2720, Gelfand 2700, Shirov 2690, Short 2690, Beljavski 2665, Barejev 2665, Joesoepov 2665, Salov 2665, Adams 2660, Akopian 2655, Andersson 2655, Nikolic 2655, Rosentalis 2650, Khalifman 2650. Op de 24ste plaats staat de eerste Nederlander: Loek van Wely met een rating van 2645. Jeroen Piket staat 28ste met 2640 en Jan Timman 37ste met 2630.

Tot slot een partij van Oscar Lemmers, met wit tegen S. van Blitterswijk, Leeuwarden, NK studenten 1995 (met enig commentaar van Lemmers).

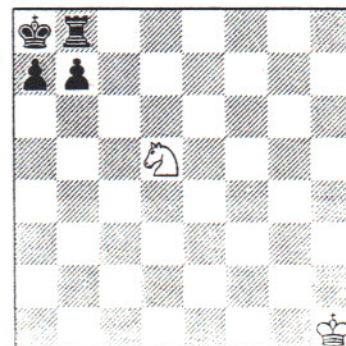
1. e4 c5 2. c3 d5 3. exd5 Dxd5 4. d4 cxd4 5. cxd4 Pc6 6. Pf3 e5 7. Pc3 Lb4 8. Le2 Pxd4 9. Ld2 Lxc3 10. Lxc3 Pe7 11. Pxd4 exd4 12. Dxd4 Dxc3? (zwart had natuurlijk weinig zin om een slechter eindspel te spelen (na 12... Dxd4 13. Lxd4 0-0) maar dit is zelfmoord) 13. 0-0-0 Le6 14. Lb5+ Pc6 15. Thg1 Dxc2 16. Dxc2 Tf8 17. Lxc6+ bxc6 18. Dxc6+ (1-0)

DIAGRAM 2 GEEFT DE EINDSTELLING. zie wat er gebeurt: 18... Kxf8 19. Lb4+ Ke8 20. Tg8 is mat, en ook 19... Dd6 20. Lxd6+ Ke8 21. Tg8+ is niet aan te bevelen.

Oplossing vorige week: Dg2.

Probleem van de week: wit geeft mat in een zet (ZIE DIAGRAM 3).

DIAGRAM 3

HOOGO VENS

In de rubriek van vorige week heb ik geschreven over Bobby Fischer en de afwijkende vorm van schaken die hij propageert, het zogenaamde Fischerandom. Enkele jongere mensen hebben me gevraagd eens wat meer te vertellen over Fischer. Fischer is immers al lang van het strijdtoneel verdwenen en voor veel jongeren is hij een onbekende grootheid. Zelf ben ik in 1972 aan het schaken gegaan, juist door toedoen van Fischer die dat jaar voor een golf van publiciteit zorgde met zijn tweekamp tegen Spasski in Reykjavik. Fischer is zonder twijfel een excentriek figuur, een genie door wie velen geobserveerd zijn.

Graag wil ik aan het verzoek voldoen om in deze rubriek meer te vertellen over Fischer en zal dat doen in de vorm van een serie over alle wereldkampioenen die de schaakgeschiedenis heeft gekend, te beginnen bij Steinitz. U kunt binnenkort de eerste aflevering verwachten. Zo meteen alvast een klein voorproefje daarop in de vorm van een stelling uit een partij van Steinitz uit 1859.

In het 59ste Hoogovenstoernooi in Wijk aan Zee dat momenteel in volle gang is, gaat de aandacht uiteraard vooral uit naar de hoogste groep met daarin de bekende namen uit de wereldtop. Maar daarnaast zijn er nog vele anderen die in lagere groepen deelnemen. Onder hen vele grootmeesters en meesters, maar ook een gigantisch legerje schakers dat uit alle delen van

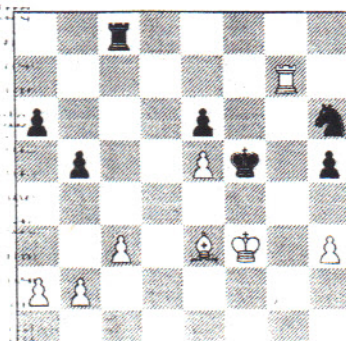

DIAGRAM 1

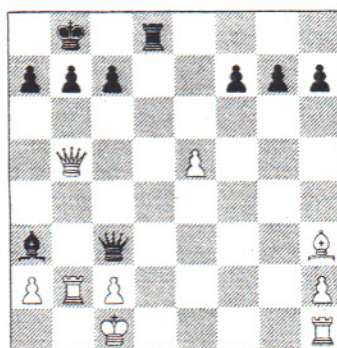

DIAGRAM 2

het land naar dit toernooi trekt. In totaal zestienhonderd (!) mensen doen mee in kleinere groepjes. Onder hen elk jaar enkele tientallen Limburgers. Nico v.d. Hoogt, Ger van Leipsig, Willy Schmitz, Peter Schoeber (Venlo), Martijn Dambacher (Blerick), Yonne Tangelder, Paul van Kerkhof, Ger Hahn, John Lafleur (Hoensbroek), Saskia en Vivianne Muris (Blerick), Geert Hovens (Tegelen), zie hier een willekeurige kleine greep uit de lange lijst van Limburgers. Zij doen gezegd mee 'aan de rand van' het Hoogovenstoernooi. Het leuke van dit toernooi is dat je je eigen partijen in je groep speelt en dat kunt combineren met een kijkje bij de 'grotten'. Hier een partij die Ger Hahn (rating 1882) afgelopen weekeinde met wit speelde tegen L. Duin (2026).

1. e4 g6 2. d4 Lg7 3. f4 d6 4. Pf3 c6 5. Le2 Db6 6. 0-0 Lg4 7. c3 e5 8. fxe5 dxe5 9. Pbd2 Pd7 10. Pc4 Dc7 11. Pcxe5 Pxe5 12. Pxe5 Lxe2 13. Dxe2 Lxe5 14. dxe5 Dxe5 15. Dc4 De6 16. Dxe6+ fxe6 17. Lg5 h6 18. Le3 b6 19. Tad1 Ke7 20. e5 Th7 21. Td6 Tf7 22. Txf7+ Kxf7 23. Txc6 g5

24. Tc7+ Kg6 25. Kf2 h5 26. Ld4 Ph6 27. Te7 Kf5 28. h3 g4 29. Ke3 gxh3 30. gxh3 a6 31. Kf3 b5 32. Tg7 Tc8 33. Le3 (1-0), voor de eindstelling ZIE DIAGRAM 1.

Toernooien voor vijftigplussers zijn in trek. Zo is elk jaar in het plaatsje met de welluidende naam Zetten, in de Betuwe, een toernooi dat gesponsord wordt door een conservenfabriek die er voor zorgt dat alle deelnemers met een conservenpakket naar huis kunnen - en dat waren er vorig jaar bijna tweehonderd! Dit jaar is het toernooi op donderdag 27 februari. In Hoensbroek werd twee weken geleden het jaarlijkse Abraham/Sara toernooi gehouden. Er waren 45 deelnemers, onder wie ook twee vrouwen, Ine Wuts uit Panningen en Lucia Suijker uit Maastricht. Groepswinnaars in de hoogste groepen werden J. Cuypers (Asten), E. Golob (kerkrade) en J. Schreinemachers (Roermond).

Vandaag twee problemen: de eerste opgave komt uit de partij Von Pachmann - Steinitz (Wenen, 1859). ZIE DIAGRAM 2. De opdracht luidt: zwart aan zet geeft mat in drie zetten.

De opdracht bij het tweede probleem (ZIE DIAGRAM 3) is: wit geeft mat in twee zetten. Volgende week de oplossingen.

Oplossing vorige week: Pf7 mat.

Zaterdag om 10.15 uur begint in gemeenschapshuis Concordia, Prins Hendriklaan 386 te Brunssum het 7e Hein Meddeler toernooi. Speeltempo 20 minuten.

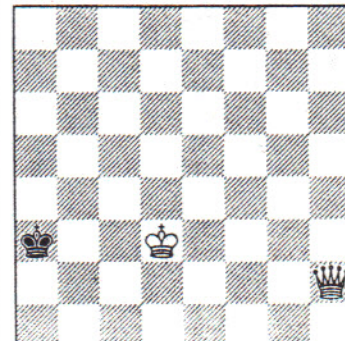

DIAGRAM 3